

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.011.07.2015

P/15/094

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/15/094 – Przeciwdziałanie niszczeniu dróg samorządowych przy budowie autostrad i dróg ekspresowych

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler Alina Walenia, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 94391 z dnia 17 lipca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 2)

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy w Chłopicach, Chłopice 149 A, 37 – 561 Chłopice, (zwany dalej Urzędem)

Kierownik jednostki kontrolowanej Pan Andrzej Czyż, Wójt Gminy Chłopice

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność Wójta Gminy w zbadanym zakresie, dotyczącym przeciwdziałania niszczeniu dróg gminnych w związku z budową autostrady A4 na odcinku Jarosław Węzeł „Wierzbna” – Radymno w km 621+800.67 - 647+455.82 o długości 25,65 km.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę kontrolowanego zakresu działalności Wójta Gminy uzasadniają w szczególności:

- bieżący nadzór nad stanem technicznym drogi gminnej i dróg wewnętrznych, eksploatowanych w związku z budową odcinka autostrady A4 i objętych porozumieniem zawartym z jego wykonawcą
- wyegzekwowanie od firmy [...] ² naprawy zniszczeń dróg eksploatowanych na podstawie zawartego porozumienia,
- terminowe sporządzanie i przekazywanie do GDDKiA rocznych informacji o sieci dróg publicznych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku rocznych i pięcioletnich kontroli stanu technicznego wszystkich dróg gminnych oraz książek drogi i dziennika objazdu drogi dla 15 dróg gminnych. Od wykonawcy odcinka autostrady A4 nie zostały wyegzekwowane naprawy 4 dróg gminnych (o łącznej długości 3000 mb) eksploatowanych podczas budowy autostrady A4 poza zawartym porozumieniem.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazwy przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1.1. Monitorowanie przez zarządców dróg samorządowych stanu i zniszczeń dróg lokalnych

1.1.1. Legalność i rzetelność działań w zakresie zachowania właściwego stanu technicznego powiatowej sieci drogowej

Opis stanu
faktycznego

Długość dróg publicznych na terenie Gminy Chłopice w latach 2012 – 2014 wynosiła 63 km, w tym w ewidencji było 27 dróg gminnych o łącznej długości 40 km, przyjętych na podstawie uchwały Rady Gminy nr 12/107/2012 z 27.02.2012 r. Z 27 dróg gminnych, dla 12 dróg o łącznej długości 20,1 km, zatwierdzona została stała organizacja ruchu drogowego. Powierzchnia tych dróg jest zamknięta nawierzchniowo masą bitumiczną lub skropieniem emulsyjnym i grysem kamiennym. Pozostałe 15 dróg gminnych o łącznej długości 19,9 km stanowią drogi transportu rolniczego biegnące wzdłuż pól uprawnych, nie posiadające zamknięcia nawierzchniowego oraz zatwierdzonej organizacji ruchu drogowego. Na terenie Gminy zlokalizowanych zostało 6 dróg powiatowych o łącznej długości 23 km.

Na podstawie zawartego z firmą [...]³ porozumienia z dnia 22.06.2010 r. eksploatacją, w związku z budową autostrady A4, objęte zostały 3 drogi o łącznej długości 1 km, w tym 1 droga gminna Nr 111451 (przyjęta uchwałą Rady Gminy) „dołem przez wieś Jankowice” o długości 790 mb posiadająca zatwierdzoną organizację ruchu drogowego i 2 drogi wewnętrzne (o nr działki 230/4 obręb Jankowice i nr 780 obręb Boratyn) o łącznej długości 210 mb, stanowiące dojazd do składowiska kamienia w miejscowości Jankowice i Boratyn.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 13, 38 - 44)

Strukturę organizacyjną oraz zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych, w tym w zakresie zarządzania drogami publicznymi, określał regulamin organizacyjny Urzędu Gminy, wprowadzony zarządzeniem Nr 3/2011 Wójta Gminy z dnia 20.01.2011 r. Zgodnie z §17 ust.3 cyt. regulaminu zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z zarządzaniem drogami gminnymi należały do zakresu działania Referatu Rozwoju Gospodarczego.

Zakres zadań dotyczących zarządzania drogami należał do jednego pracownika Urzędu zajmującego stanowisko kierownika tego Referatu.

(dowód: akta kontroli str.14 -18)

Stosownie do art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych⁴, uchwałą Nr XXXII/308/2014 z dnia 29.10.2014 r. Rady Gminy Chłopice przyjęty został „Plan rozwoju sieci dróg gminnych w Gminie Chłopice na lata 2015 – 2019”.

(dowód: akta kontroli str. 19 - 37)

Stosownie do § 10 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom⁵, Wójt Gminy zobowiązany został do prowadzenia ksiąg drogi oraz dziennika objazdu dróg gminnych.

³ j.w.

⁴ Dz. U. z 2105 r., poz. 460 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 67, poz. 582

Z 27 dróg gminnych, dla 12 dróg opracowane zostały w 2014 r. książki drogi, w tym także dla 1 drogi objętej eksploatacją w związku z budową autostrady A4. W książce drogi eksploatowanej w związku z budową autostrady A4 nie były zamieszczane dane dotyczące m.in. wykonanych prac remontowych i naprawczych w związku z zakończeniem budowy autostrady A4 na odcinku Jarosław – Radymno. Załącznik nr 1 cyt. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r., w dziale 6 obejmującym „wykaz protokołów odbioru robót dla odcinka drogi (budowa, przebudowa, remont)” wskazuje na możliwość odnotowania wykazu protokołów odbioru robót potwierdzających wykonanie prac remontowych i naprawczych na drogach.

(dowód: akta kontroli str. 45 - 57)

Ustalono, że Wójt Gminy stosownie do § 11 r cyt. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. prowadził od 2015 r. „dziennik objazdu dróg” dla 12 dróg gminnych, który zawierał imię i nazwisko kontrolującego, trasę przejazdu nazwę i nr drogi i kilometraż, zauważone usterki uszkodzenia i braki, podjęte decyzje o zabezpieczeniu i likwidacji zauważonych usterek, uszkodzeń i braków oraz datę objazdu.

(dowód: akta kontroli str. 60 - 71)

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że *w poprzednim okresie objazdy dróg były dokonywane, jednak nie była prowadzona ich ewidencja w formie „dziennika objazdu dróg” zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. Objazdy dróg dokumentowane były w formie protokołów.*

(dowód: akta kontroli str. 58 – 59)

Stosownie do art. 20 pkt 10 cyt. ustawy o drogach publicznych oraz art. 62 ust.1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶, Wójt Gminy jako zarządca drogi zobowiązany został do przeprowadzania corocznych i co najmniej raz na 5 lat okresowych kontroli dróg i drogowych obiektów inżynierskich (mostów).

Ustalono, że w latach 2012 – 2015 (I półrocze) nie były przeprowadzane okresowe roczne i pięcioletnie kontrole stanu dróg gminnych, w tym również eksploatowanej w związku z budową autostrady A4 na odcinku Jarosław – Radymno.

(dowód: akta kontroli str. 72 – 76, 129)

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że *w latach 2012 – 2015 (I półrocze) nie były przeprowadzane okresowe kontrole dróg gminnych, ze względu na wysokie koszty tej usługi. Roczny wydatek na ten cel to kwota ok. 5 – 8 tys. zł, gdzie wydatki na drogi na terenie Gminy Chłopice wynosiły w 2014 r. – 200 tys. zł, w 2015 r. – 100 tys. zł. Dlatego też w 2014r. we własnym zakresie (przez pracownika nie posiadającego stosownych uprawnień) dokonane zostały okresowe kontrole stanu technicznego dróg gminnych.*

(dowód: akta kontroli str. 77 - 79)

Wójt Gminy sporządzał rzetelnie i terminowo, tj. do końca I kwartału wg stanu na koniec roku poprzedzającego, przekazywał do GDDKiA roczne informacje o sieci dróg publicznych. Dane zamieszczone w tych informacjach były zgodne z ewidencją dróg gminnych. W informacjach tych nie były zamieszczane dane o zdarzeniach drogowych na drogach gminnych oraz ich skutkach, ponieważ

⁶ Dz. U 2013.1409 j.t. ze zm.

wskazywanie tych danych nie było wymagalne zgodnie z uwagami zamieszczonymi na formularzu informacji.

(dowód; akta kontroli str. 80 - 88)

1.1.2. Monitoring stanu technicznego dróg zlokalizowanych w pobliżu budowanych odcinków autostrady A4

Ustalono, że prowadzony był dodatkowy bieżący nadzór nad stanem technicznym dróg – zlokalizowanych w pobliżu budowy odcinków autostrady A4 – poprzez dokonywanie objazdów tych dróg oraz objazdów interwencyjnych na wniosek mieszkańców, radnych, sołtysów. Monitorowany był sposób użytkowania tych dróg oraz ich stan. Wyniki tych objazdów dokumentowane były w formie protokołów. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia nawierzchni drogi (gminnej i powiatowej), pobocza - Wójt Gminy występował (pisemnie lub telefonicznie) do firmy [...] ⁷ wykonawcy autostrady A4 z informacją o uszkodzeniach oraz o konieczności wykonania prac remontowych na eksploatowanych drogach. W 2012 r. skierowane zostały 4 pisma do firmy [...] ⁸ dotyczące niedotrzymania realizacji warunków zawartego porozumienia z 22.06.2010 r. w sprawie bieżącego utrzymania stanu technicznego eksploatowanej drogi. We wszystkich przypadkach firma [...] ⁹ poinformowała Wójta Gminy o przystąpieniu do wykonania bieżących napraw dróg.

W związku z nadmierną eksploatacją i uszkodzeniami dróg powiatowych - zlokalizowanych na obszarze Gminy - Wójt Gminy występował również do Powiatowego Zarządu Dróg w Jarosławiu (PZD) z wnioskiem o naprawę i bieżący remont. W związku z powyższym w 2012 r. skierowanych zostało 5 pism do Dyrektora PZD.

(dowód: akta kontroli str. 89 - 104)

1.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa lokalnego ruchu drogowego w trakcie budowy autostrady A4

Stwierdzono, że przed rozpoczęciem budowy odcinka autostrady A4 Jarosław – Radymno (przebiegającej przez obszar Gminy) jej Wykonawca – [...] ¹⁰ – przekazał informację, z których dróg gminnych będzie korzystał, w związku z transportem kamienia na składowiska zlokalizowane na terenie wsi Boratyn i Jankowice.

Na podstawie zawartego porozumienia z 22.06.2010 r. (wraz ze zmianami) – dotyczącego eksploatacji dróg gminnych w związku z budową autostrady A4 – firma [...] ¹¹ korzystała w okresie od 25.06.2010 r. do 15.08.2012 r. z 1 drogi gminnej Nr i 2 dróg wewnętrznych oraz z 6 działek gminnych o łącznej powierzchni 3,05 ha przeznaczonych na składowiska kamienia położonych w miejscowościach: Boratyn i Jankowice.

(dowód: akta kontroli str. 38 - 44)

⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazwy przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸ j.w.

⁹ j.w.

¹⁰ j.w.

¹¹ j.w.

Wójt Gminy nie wydawał zezwoleń na przejazd po drogach gminnych pojazdów nienormatywnych wykorzystywanych przy budowie autostrady A4. Zarządcy dróg gminnych nie zgłaszano przejazdów pojazdów nienormatywnych na podstawie zezwoleń wydanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad..

(dowód: akta kontroli str. 38 - 44)

Wójt Gminy wyjaśnił, że w związku z eksploatacją drogi gminnej Nr 111451 w czasie trwania ww. porozumienia ustawiane były znaki drogowe ograniczające masę całkowitą pojazdów. Ponadto Wójt Gminy drogi interweniował poprzez zgłaszanie policji o łamaniu przepisów ruchu drogowego przez podwykonawców przewożących materiały budowlane do budowy autostrady w zakresie masy całkowitej pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 105 – 107)

W okresie eksploatacji drogi gminnej Nr 111451, w związku z budową autostrady A4, nie była ustalana stała, ani też tymczasowa organizacja ruchu drogowego na tej drodze.

(dowód: akta kontroli str. 58 - 59)

Wójt Gminy zwracał się do Komendy Powiatowej Policji w Jarosławiu (pisma z dnia 5.06.2012 r., 8.08.2012 r.) o podjęcie działań w związku z nieprzestrzeganiem, przez pojazdy wykonawcy autostrady A4, nośności rzeczywistej masy pojazdów do 8 ton/oś). O efektach działań w związku z powyższymi pismami Policja nie informowała Wójta Gminy.

Wójt Gminy nie występował pisemnie do Inspekcji Transportu Drogowego o przeprowadzenie kontroli pojazdów poruszających się po drodze gminnej, a obsługujących budowę autostrady A4.

(dowód: akta kontroli str. 58 - 59)

Z informacji uzyskanej z Komendy Powiatowej Policji w Jarosławiu wynikało, że w latach 2010 – 2013, w związku z budową autostrady A4, na eksploatowanej drodze Nr 111451, wystąpiło 1 zdarzenie drogowe, którego przyczyną był niewłaściwy stan drogi. Komenda nie była informowana o wykazie dróg Gminy Chłopice eksploatowanych w związku z budową autostrady A4 na odcinku Jarosław – Radymno.

(dowód: akta kontroli str.108 - 109)

1.1.4. Nadzór nad działalnością PZD oraz realizacja wniosków pokontrolnych NIK z poprzedniej kontroli

W latach 2012 – 2015 (I półrocze) Urząd nie był kontrolowany, w zakresie stanu technicznego i oznakowania dróg gminnych, przez uprawnione instytucje kontrolne. NIK nie przeprowadzała w w/w zakresie kontroli.

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że nadzór merytoryczny nad działalnością Referatu Rozwoju Gospodarczego Gminy sprawowany był m.in. poprzez bieżące omawianie stanu technicznego i utrzymania dróg gminnych na posiedzeniach kierownictwa Urzędu i w Komisjach Rady Gminy.

Problematyka związana z zarządzaniem drogami gminnymi nie była przedmiotem audytu wewnętrznego. Stanowiła natomiast przedmiot kontroli zarządczej prowadzonej w latach 2012 – 2014 na podstawie zarządzeń Wójta Gminy: Nr 93/2012 z 28.12.2012 r., Nr 84/2013 z 23.12.2013 r. W ramach kontroli zarządczej nie wskazano nieprawidłowości w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str.110 - 113)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nie przeprowadzano rocznych i pięcioletnich kontroli stanu dróg w latach 2012 – 2013, wymaganych na podstawie art. 20 pkt. 10 ustawy o drogach publicznych oraz art. 62 ust.1 pkt.1 i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Obowiązki w zakresie przeprowadzania kontroli należą do zarządcy drogi, którym w przypadku dróg gminnych jest Wójt Gminy. Zgodnie z art. 93 pkt 8 ustawy Prawo budowlane, kto nie spełnia obowiązku określonego w art.62 ust.1 pkt 1 – 4 tej ustawy podlega karze grzywny.

- nie prowadzono ksiąg dróg dla 15 dróg gminnych, a dla 12 dróg ksiąжки te założono w 2014 r., pomimo wymogu określonego w § 10 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom, obowiązującego od dnia 10.05.2005 r.

- nie prowadzono dziennika objazdu dróg dla 15 dróg gminnych, a dla 12 dróg dziennik ten założono w 2015 r., pomimo wymogu określonego w § 11 ww. rozporządzenia.

Obowiązki w zakresie prowadzenia ksiąg dróg oraz dziennika objazdu dróg należą do zarządcy dróg gminnych – Wójta Gminy.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Egzekwowanie przez zarządców dróg samorządowych naprawy zniszczeń i uszkodzeń powstałych przy budowie odcinków autostrady A4

1.2.1. Porozumienia/umowy z wykonawcami autostrady A4 w zakresie sposobu korzystania z dróg lokalnych

Opis stanu
faktycznego

W związku z budową autostrady A4 na odcinkach Jarosław – Radymno eksploatowane były na podstawie zawartego porozumienia 3 odcinki dróg o łącznej długości 1 km, w tym 1 droga gminna Nr 111451 o długości 790 mb oraz 2 drogi wewnętrzne o długości 210 mb. Porozumienie zawarte zostało z inicjatywy firmy [...] ¹² wykonawcy autostrady A4.

Porozumienie z 22.06.2010 r. zawierało deklarację firmy [...] ¹³, że w czasie korzystania z drogi gminnej będzie realizowany remont bieżący, a po zakończeniu eksploatacji dróg zostaną wyremontowane zniszczone jej odcinki.

(dowód: akta kontroli str. 38 – 44).

Na podstawie porozumienia z 22.06.2010 r. wraz ze zmianami z 7.09.2012 r. ustalono, że w terminie do 15.09.2012 r. [...] ¹⁴ wykona na rzecz Gminy przywrócenie do stanu pierwotnego eksploatowanej drogi wewnętrznej do placu składowego w Boratynie. Natomiast remont drogi gminnej Nr 111451 „dołem przez wieś Jankowice” oraz uzupełnienie poboczy tej drogi na odcinku od placu składowego do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 1771 wykonane zostanie w terminie do 30.09.2012 r.

¹²j.w.

¹³j.w.

¹⁴j.w.

Protokół odbioru sporządzony 12.10.2012 r. pomiędzy Gminą Chłopice a firmą [...] ¹⁵ na okoliczność stwierdzenia wykonanych ww. prac wynikających z zawartego porozumienia wskazywał, że ustalony zakres prac do wykonania na 2 zniszczonych drogach, w tym 1 drodze gminnej Nr 111451 i na drodze wewnętrznej w przez wieś Jankowice, został zrealizowany.

(dowód: akta kontroli str.114 - 128)

W 2012 r. łączna wartość wykonanych prac remontowych na 2 zniszczonych drogach, z 3 eksploatowanych w związku z budową autostrady A4 wynosiła 178 tys. zł i dotyczyła 850 mb dróg. Z powyższej kwoty 178 tys. zł na prace wykonane na drodze Nr 111451 „dołem przez wieś Jankowice” o długości 790 mb wykorzystano kwotę 162 tys. zł, a na drogę wewnętrzną w Jankowicach o długości 60 mb wykorzystano 16 tys. zł. Kwota powyższa stanowiła oszacowanie zniszczeń dróg gminnych powstałych podczas budowy autostrady A4, została ustalona w protokole odbioru robót na podstawie sporządzonego kosztorysu powykonawczego.

(dowód: akta kontroli str.130 - 132)

Ustalono, że w związku z budową autostrady A4 eksploatowane były 4 drogi gminne poza zawartym porozumieniem z dnia 22.06.2010 r. Wójt Gminy w piśmie z dnia 25.06.2012 r. (zn.RG.7234.11.12) skierowanym do Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie wskazał te drogi (o łącznej długości 3000 mb,) jako zniszczone przez firmy dostarczające kruszywo na budowę autostrady A4 poza zawartym porozumieniem, tj.: drogę Nr 111459 – Dobkowice – Kaszyce (zniszczony odcinek drogi pokrytej masą bitumiczną (300 mb), droga dołem przez wieś Jankowice (nawierzchnia bitumiczna 400 mb), droga Nr 111463 Łowce – Tuczempy (1000 mb), droga Nr 111461 Łowce – Dobkowice – droga kamienna (1300 mb). Nieskutecznie podejmowane były działania mające na celu wyegzekwowanie od wykonawcy autostrady A4 naprawy zniszczonych ww. dróg gminnych nie objętych porozumieniem. Zakres wykonanych prac naprawczych na tych drogach w latach 2010 – 2013 sfinansowany został z budżetu Gminy w łącznej kwocie 131, 7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.133 - 134)

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że *w trakcie eksploatacji dróg gminnych nie objętych porozumieniem wielokrotnie zwracał się pisemnie i telefonicznie do firmy [...] ¹⁶ o zaprzestanie korzystania z tych dróg. Ponadto systematycznie były ustawiane znaki drogowe ograniczające masę całkowitą pojazdów, a zakazy te były notorycznie łamane. Pomimo starań zarządcy, nie udało się ująć tych dróg w porozumieniu z generalnym wykonawcą autostrady A4. Prace remontowo – naprawcze tych dróg nie objętych porozumieniem sfinansowane zostały z budżetu Gminy.*

(dowód: akta kontroli str.105 - 107)

Ustalono, że [...] ¹⁷ wykonawca autostrady A4 na odcinku Jarosław – Radymno nie przekazał inwentaryzacji stanu technicznego drogi gminnej przed rozpoczęciem jej eksploatacji.

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że *stan drogi gminnej i 2 dróg wewnętrznych przekazanych do eksploatacji dla firmy [...] ¹⁸ został ustalony na podstawie wspólnych oględzin z przedstawicielem firmy [...] ¹⁹.*

¹⁵ j.w.

¹⁶ j.w.

¹⁷ j.w.

¹⁸ j.w.

¹⁹ j.w.

(dowód: akta kontroli str.58 - 59)

1.2.2. Naprawa zniszczeń i uszkodzeń poeksploatacyjnych (w przypadku nieskuteczności działań podejmowanych przez zarządcę drogi w trakcie trwania budowy)

Stwierdzono, że nie występowały przypadki niewywiązywania się przez wykonawcę autostrady A4 z warunków określonych w porozumieniu, a dotyczących naprawy zniszczeń i uszkodzeń poeksploatacyjnych na drogach gminnych. Wójt Gminy na bieżąco egzekwował likwidację zagrożeń powstałych na drogach objętych porozumieniem oraz wykonanie warunków porozumienia w zakresie remontów bieżących i napraw.

(dowód: akta kontroli str.38 – 44, 115)

1.2.3. Oględziny wybranych odcinków dróg

W dniu 5 sierpnia 2015 r. kontroler NIK, w obecności Wójta Gminy, dokonała oględzin 3 dróg gminnych (w tym 2 dróg wewnętrznych), tj. drogi Nr 1 11451 R „dołem przez wieś Jankowice” w km 0 do 1 + 790 oraz 2 dróg wewnętrznych (o nr działki 230/4 obręb Jankowice i nr 780 obręb Boratyn) o łącznej długości 210 mb stanowiących dojazd do składowiska kamienia w miejscowości Jankowice i Boratyn.

W wyniku oględzin ustalono m.in., że:

- na całym odcinku 790 mb drogi Nr 11451 R „dołem przez wieś Jankowice” nawierzchnia bitumiczna była w dobrym stanie, z widocznymi drobnymi spękaniami. Pobocza drogi na całej jej długości gruntowe w stanie dobrym, lokalnie wymagają uzupełnienia. Rowy odwadniające na środkowym odcinku drogi wymagają odmulenia, regulacji wysokościowej wraz z wymianą części przelotowej przepustów pod zjazdami. Na całym odcinku drogi brak jest chodników.

Znaki drogowe umieszczone w pasie drogowym m.in.: A-7 – ustęp pierwszeństwa (0+50 i 0+790), B-33 – ograniczenie prędkości do 40 km (0+15), D-2 – koniec drogi z pierwszeństwem przejazdu (0+780), B-18 – zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad 3,5 tony masy całkowitej (0+15), B-33 – ograniczenie prędkości do 30 km/godz. (0+760).

Znaki drogowe zostały ujęte projekcie stałej organizacji ruchu, zatwierdzonej przez Wójta Gminy w dniu 25.06.2009 r. Znaki drogowe, poddane oględzinom, znajdowały się w pasie drogowym. Nie stwierdzono ograniczenia widoczności znaków drogowych.

- stan dróg wewnętrznych, stanowiących dojazd do składowiska kamienia w miejscowości Jankowice i Boratyn o łącznej długości 210 mb był dobry.

(dowód: akta kontroli str.135 - 149)

1.2.4. Współdziałanie zarządcy dróg z oddziałem GDDKiA

W wyjaśnieniu Wójt Gminy podał, że *współdziałał z Oddziałem GDDKiA w zakresie ochrony stanu technicznego dróg gminnych eksploatowanych na podstawie porozumienia, w związku z budową autostrady A4. Gmina zwracała się do GDDKiA o pomoc w wyegzekwowaniu od firmy [...] ²⁰ warunków porozumienia.*

(dowód: akta kontroli str.58 - 59)

²⁰ j.w.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- nieskuteczne podejmowanie działań mających na celu wyegzekwowanie od firmy [...] naprawę powstałych zniszczeń w wyniku eksploatacji 4 dróg gminnych o łącznej długości 3000 mb poza zawartym porozumieniem, skutkiem czego naprawy te sfinansowano z budżetu Gminy. Zgodnie z art. 20 pkt 12 ustawy o drogach publicznych do zadań zarządcy drogi, którym w przypadku dróg gminnych jest Wójt Gminy należy przeciwdziałać niszczeniu dróg przez ich użytkowników.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²², wnosi o:

1. Przeprowadzanie co najmniej raz w roku oraz co najmniej raz na pięć lat okresowych kontroli dróg, stosownie do art. 20 pkt 10 cyt. ustawy o drogach publicznych oraz art. 62 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.
2. Prowadzenie ksiąg drogi i dziennika objazdu dróg dla wszystkich dróg gminnych.
3. Przeciwdziałanie niszczeniu zarządzanych dróg gminnych we wszystkich przypadkach wzmożonej ich eksploatacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dniawrześnia 2015 r.

²¹ j.w.

²² Dz.U. z 2015 r., poz. 1096

Kontroler
Alina Walenia
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis